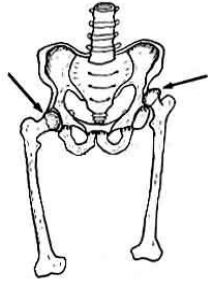

THỂ NÀO LÀ TẬT TRẬT KHỚP HÁNG BẨM SINH?

Khớp háng bình thường:
đầu xương đùi nằm gọn trong ổ khớp.

Trật khớp háng: đầu xương đùi thường nằm trên ổ khớp.

Tật trật khớp háng bẩm sinh là 1 tật mà đầu xương đùi không khớp một cách chính xác với ổ khớp trên xương chậu hoặc nằm trật ra ngoài ổ khớp.

NGUYÊN NHÂN

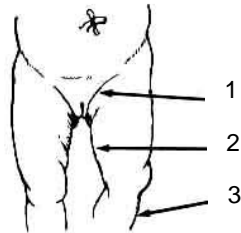
Không rõ, thường xảy ra ở trẻ sinh non. Có thể có 1 số lí do khác như: chấn thương trong khi sinh, vị trí bất thường của thai trong tử cung hay do những biến đổi nội tiết tố của mẹ trong thời kỳ mang thai.

LÀM THẾ NÀO ĐỂ CÓ THỂ PHÁT HIỆN SỚM TẬT TRẬT KHỚP HÁNG BẨM SINH ?

Nên khám cho tất cả các trẻ khi được 10 ngày tuổi để xem chúng có các biểu hiện sau đây của tật trật khớp háng bẩm sinh hay không

a. So sánh hai đùi nếu có xảy ra tật trật khớp háng ở một trong hai đùi thì bên trật khớp sẽ có các dấu hiệu sau:

- (1) Phần trên của đùi hơi lún vào phía trong hơn so với bên lành.
- (2) Phía trong đùi có ít nếp gấp hơn.
- (3) Đùi có vẻ ngắn hơn và hơi khập góc ra phía ngoài.

b. Nghiệm pháp phát hiện trật khớp háng bẩm sinh của Ortolani:

(1)

(1) Giữ hai đùi ở tư thế gấp đầu gối như hình vẽ

(2)

(2) Sau đó dạng hai đùi ra hai bên như hình vẽ.

Nếu một đùi dừng lại và không dạng ra tiếp được nữa, hoặc làm trẻ giật mình, hoặc kêu khóc khi ta dang rộng hai đùi ra hai bên chứng tỏ ở đùi đó đã xảy ra trật khớp háng.

c. Đối với trẻ hơi lớn hơn một chút, bẻ cong đầu gối và so sánh chiều cao của chúng. Nếu một trong hai đầu gối thấp hơn thì có thể bên phía đó bị trật khớp háng bẩm sinh.

Việc chẩn đoán bằng X quang trước 4 tháng tuổi đối với tật trật khớp háng bẩm sinh không cho kết quả đáng tin cậy vì đầu xương đùi vẫn chưa thấy được

trên phim. **Do đó chẩn đoán tật trật khớp háng bẩm sinh bằng siêu âm rất có giá trị đối với trẻ dưới 4 tháng tuổi.**

NẾU TRẺ KHÔNG ĐƯỢC ĐIỀU TRỊ THÌ HẬU QUẢ SẼ NHƯ THẾ NÀO ?

Nếu trẻ bị tật trật khớp háng bẩm sinh mà không được điều trị thì sẽ bị một số biến

chứng gồm: (1) thoái hóa khớp háng phía bên bị trật khớp gây đau khiến dáng đi bất thường, (2) hai chân có chiều dài không cân xứng, (3) trẻ trở nên chậm chạp ảnh hưởng đến sinh hoạt hằng ngày. (4) Đối với trẻ gái gây ra biến dạng khung chậu ảnh hưởng đến vấn đề sinh đẻ sau này. (5) Ngoài ra tình trạng bất cân xứng chiều dài chi gây ra gù vẹo cột sống.

ĐIỀU TRỊ TẬT TRẬT KHỚP HÁNG BẨM SINH NHƯ THẾ NÀO ?

1. Giai đoạn trước 1 tháng tuổi: Nếu tật này được phát hiện ngay sau sinh việc điều trị chỉ đơn giản là duy trì vị trí của khớp háng trong tư thế đầu gối co lên và giạng ra phía ngoài trong khoảng 2 tháng. Tư thế này giúp duy trì vị trí chính xác của đầu trên xương đùi và kích thích ổ khớp phát triển bình thường.

Tuy nhiên việc điều trị nên kéo dài cho tới khi kết quả X quang và siêu âm cho thấy đầu trên xương đùi đã ở vị trí bình thường

2. Giai đoạn từ 1 đến 6 tháng tuổi: Việc điều trị cũng được thực hiện theo cách trên để nắn đầu trên xương đùi vào ổ khớp và thông thường sau từ 3 đến 4 tuần đầu trên xương đùi sẽ trở lại vị trí bình thường. Kỹ thuật này cho phép thành công từ 80 đến 95% trường hợp.

Để làm được điều này nên dùng nhiều lớp tả dày quấn cho trẻ theo cách như hình trên. Không nên dùng tả ba góc vì sẽ làm háng dạng ra quá rộng, đây là vị trí không tốt cho sự phát triển của khớp háng bình thường.

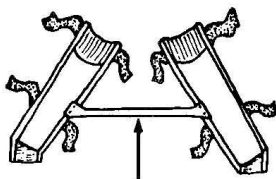
Giữ chân trẻ theo tư thế như hình bên khi trẻ ngủ

Nên mang trẻ như thế này khi làm việc.

3. Nếu biện pháp trên không thành công hoặc đối với trẻ từ 6 đến 18 tháng tuổi:

Máng nẹp

Cần đưa trẻ đến cơ sở y tế cấp tỉnh để bác sĩ chuyên khoa nắn đầu trên xương đùi vào ổ khớp, sau đó bó bột hoặc dùng máng nẹp đặc biệt để giữ cố định.

Việc bó bột thường **duy trì từ 2 đến 4 tháng hoặc lâu hơn**, thời gian này tùy thuộc vào hai yếu tố: **(1) tuổi của trẻ** (trẻ càng lớn thì thời gian bó càng dài) và **(2) mức độ trật khớp**.

Nếu để sau 18 tháng việc điều trị chỉ có thể được thực hiện bằng phẫu thuật.

CẦN THEO DÕI TRẺ BAO LÂU SAU HOÀN TẤT QUÁ TRÌNH ĐIỀU TRỊ?

Sau khi cắt bột hoặc sau phẫu thuật, hoàn tất quá trình điều trị, **trẻ cần được tiếp tục tái khám mỗi 6 tháng trong 3 năm đầu**. Tiếp tục tái khám hằng năm cho đến 6 tuổi. Sau đó khám lại sau mỗi 3 năm cho đến tuổi trưởng thành.

KHI ĐƯỢC BÓ BỘT HOẶC MANG MÁNG NẸP ĐẶC BIỆT CẦN PHẢI LƯU Ý GÌ ?

1. Trong những ngày đầu nên ở bên trẻ để an ủi và làm cho trẻ yên tâm hơn.
2. Lấy máng nẹp ra khi tắm cho trẻ và cho trẻ mang lại ngay .
3. Nên dùng một cái chai cho trẻ đi tiểu để nước tiểu khỏi chảy vào trong phía trong lớp bột bó.
4. Bột bó cần được thay mỗi 1 tháng.
5. Trở người của trẻ trên giường mỗi 2 giờ vào buổi ngày và mỗi 4 giờ vào buổi đêm.

Bó bột

TRONG QUÁ TRÌNH ĐIỀU TRỊ NÊN ĐƯA TRẺ ĐẾN LẠI CƠ SỞ Y TẾ KHI NÀO ?

1. Trẻ sốt (nhiệt độ đo ở hậu môn lên tới 38°C hay hơn) cần cảnh giác vì trẻ có thể bị nhiễm trùng.
2. Việc điều trị không thấy có kết quả, dường như đầu xương đùi vẫn không vào trong ổ khớp.
3. Trẻ cảm thấy đau nhiều.
4. Trẻ chán ăn.
5. Da đùi của trẻ đổi màu.
6. Thay đổi vận động của đùi.

Để được giúp đỡ xin liên hệ:

VĂN PHÒNG TƯ VẤN DI TRUYỀN VÀ HỖ TRỢ TRẺ KHUYẾT TẬT

TRƯỜNG ĐẠI HỌC Y DƯỢC HUẾ

06 Ngô Quyền, Huế. ĐT: 054. 3833694

Trang web: <http://www.ditatbamsinh.vn>

Hiểu biết về tật trật khớp háng bẩm sinh

Tật trật khớp háng bẩm sinh xảy ra với tỉ lệ 1 trên 800 - 1000 trẻ sơ sinh. Xảy ra ở nữ nhiều hơn ở nam. Nên khám sớm để phát hiện tật trật khớp háng bẩm sinh (khi được khoảng 10 ngày tuổi).

Đối với trẻ trước 4 tháng tuổi nên chẩn đoán bằng siêu âm.

Việc điều trị càng sớm càng hiệu quả và ít tốn kém.